

POISTUMISTURVALLISUUDEN TOTEUTTAMISSUUNNITELMA

Tämä ohje käsittelee pelastuslain 379/2011 20 § mukaisen poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelman laatimista.

Poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelma (jatkossa toteuttamissuunnitelma) tarkoittaa toiminnanharjoittajan laatimaa suunnitelmaa siitä, miten poistumisturvallisuutta parannetaan vaatimusten mukaiseksi. Toteuttamissuunnitelma sisältää toimenpiteet ja aikataulun poistumisturvallisuuden saattamiseksi vaatimusten mukaiseksi. Toteuttamissuunnitelman laatimisesta, sisällöstä tai rakenteesta ei ole säädöksiin perustuvia yksityiskohtaisia vaatimuksia. Tässä ohjeessa annetaan yleisohjeita ja neuvoja toteuttamissuunnitelman laatimiseksi.

Ohjeen lopussa on malli toteuttamissuunnitelmasta.

Laatimisvelvoite ja jatkotoimenpiteet

Yleisesti rakennusten palo- ja poistumisturvallisuudesta vastaavat rakennuksen omistaja ja haltija sekä toiminnanharjoittaja omilta osiltaan. Hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisen kohteissa toiminnanharjoittajalla on erityinen velvollisuus huolehtia poistumisturvallisuudesta. Toteuttamissuunnitelman laatiminen on toiminnanharjoittajan vastuulla. (Pelastuslaki 379/2011 18 §, 20 §)

Pelastusviranomainen määrää toiminnanharjoittajan laatimaan toteuttamissuunnitelman, mikäli hoitolaitoksen tai palvelu- ja tukiasumisen kohteen poistumisturvallisuus ei pelastusviranomaisen tekemän poistumisturvallisuuden arvioinnin mukaan täytä vaatimuksia.

Toteuttamissuunnitelma tulee laatia ja toimittaa pelastusviranomaiselle annettuun määräaikaan mennessä. Toiminnanharjoittaja sitoutuu toteuttamissuunnitelmassa esittämiinsä toimenpiteisiin ja aikatauluun. Toteuttamissuunnitelma on siis hyväksyttävä toiminnanharjoittajan (ja kiinteistön omistajan) päätöksenteossa ennen kuin se toimitetaan pelastusviranomaiselle.

Pelastusviranomainen arvioi toteuttamissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden ja aikataulun riittävyyden. Mikäli toteuttamissuunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä ei pelastusviranomaisen arvion mukaan voida saattaa kohteen poistumisturvallisuutta vaatimusten mukaiseksi, tulee pelastusviranomaisen antaa poistumisturvallisuuden toteuttamismääräys. Tällöin pelastusviranomainen voi määrätä myös pelastuslain 82 § mukaisia erityisiä turvallisuusvaatimuksia, kuten asentamaan automaattisen sammutuslaitteiston. Määräystä voidaan tehostaa hallintopakkokeinoin, kuten uhkasakolla. Ääritapauksessa myös toiminnan keskeyttäminen on mahdollista.

Toimitusosoite

Poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelma toimitetaan poistumisturvallisuuden arvioinnissa annettuun määräaikaan mennessä tarkastuspöytäkirjassa annettuun osoitteeseen.

Mikäli pöytäkirjassa ei ole mainittu toimitusosoitetta, voi toteuttamissuunnitelman toimittaa sähköisesti myös osoitteeseen kspela.palotarkastus@jkl.fi TAI postitse

Keski-Suomen pelastuslaitos
Salontaipaleentie 6, 40500 Jyväskylä

Toteuttamissuunnitelman laatiminen

Toteuttamissuunnitelmassa tulee kuvata konkreettiset toimenpiteet ja täsmällinen aikataulu, joilla poistumisturvallisuus saatetaan vaatimusten mukaiselle tasolle.

Toteuttamissuunnitelma on suositeltavaa laatia ja hyväksyä yhteistyössä toiminnanharjoittajan ja rakennuksen omistajan kesken. Toteuttamissuunnitelman laatimisessa voi käyttää tarpeen ja harkinnan mukaan apuna suunnittelijoita, konsultteja ja asiantuntijoita. Lisätietoja pelastuslaitokselta voi tiedustella poistumisturvallisuus –vastuuhenkilöltä.

Toteuttamissuunnitelman kuitenkin aina hyväksyy ja allekirjoittaa toiminnanharjoittajan edustaja.

1. Ennen toteuttamissuunnitelman laatimista ja toimenpiteistä päättämistä tarkista:
 - Annettu korjausmääräys toteuttamissuunnitelman laatimisesta:
 - o Koskeeko toteuttamissuunnitelman laatimisvelvoite vain osaa rakennuksesta tai
 - o Toiminnasta käytettävistä tiloista vai rakennusta tai toiminnassa käytettäviä tiloja kokonaisuudessaan?
 - o
 - Poistumisturvallisuuden arvioinnissa esitetyt perustelut?
 - o Onko mahdollisia toimenpiteitä poistumisturvallisuuden parantamiseksi eritelty?
2. Suunnittele ja aikatauluta toimenpiteet edellä mainittujen rajausten mukaisesti.

Toteuttamissuunnitelman sisältö

Pelastusviranomaiselle toimitettavan toteuttamissuunnitelman ei tarvitse olla varsinainen hankesuunnitelma tai yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteiden toteutustavasta.

Toteuttamissuunnitelmassa riittää, että toiminnanharjoittaja osoittaa suunnittelemansa toimenpiteet ja niiden toteutusaikataulun. Pelastusviranomaiselle riittävät tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida ovatko toimenpiteet toteutuessaan riittäviä takaamaan poistumisturvallisuuden vaatimusten mukaisen tason.

Toteuttamissuunnitelman tulisi vastata seuraaviin kysymyksiin:

- **Mitä?** (Toimenpiteet)
 - o Esimerkiksi: automaattisen sammutuslaitteiston asentaminen tai palo-osastojen osiin jako asuinhuoneittain
- **Missä?** (Toimenpiteiden laajuus)
 - o Esimerkiksi: koko rakennus / osasto X
- **Milloin?** (Toteutusaikataulu ja valmistuminen)
 - o Esimerkiksi: asennus aloitetaan 10/2015, valmistuu 02/2016
- **Vaikutus?** (Toimenpiteen oletettu vaikutus poistumisturvallisuuteen)
 - o Esimerkiksi: automaattinen sammutuslaitteisto antaa lisää aikaa henkilökunnan suorittamille pelastustoimenpiteille / palo-osaston osiin jako asuinhuoneittain antaa lisää aikaa osaston muiden asukkaiden pelastamiselle / henkilökunnan määrän lisääminen nopeuttaa pelastustoimenpiteiden suorittamista

Yleensä pelastusviranomaisen edellyttää esitettäväksi **välittömiä** toimenpiteitä poistumisturvallisuuden parantamiseksi ja tällöin toteuttamissuunnitelman voi vaiheistaa.

Ensimmäisessä vaiheessa voidaan suunnitella nopeammin toteuttavissa olevia toimenpiteitä. Seuraavissa vaiheissa voidaan suunnitella hitaammin ja vaikeammin toteuttavissa olevia toimenpiteitä.

Ensimmäisen vaiheen toimenpiteet voivat olla väliaikaisia tai pysyviä toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan riittävä poistumisturvallisuus, kunnes varsinaiset toimenpiteet saadaan toteutettua.

- Esimerkki:
 - o Toisessa vaiheessa, kolmen vuoden kuluessa, asennetaan automaattinen sammutuslaitteisto ja parannetaan palo-osastointia.
 - o Ensimmäisessä vaiheessa lisätään henkilökunnan määrää, päivitetään paloilmoinjärjestelmää havainnointiajan lyhentämiseksi ja hankitaan kaikkiin asukkaiden vuoteisiin pelastuslakanat

Mahdollisia toimenpiteitä poistumisturvallisuuden parantamiseksi

Seuraavassa taulukossa on esitetty joitain tavallisimpia välittömästi toteutettavia toimenpiteitä ja keinoja poistumisturvallisuuden parantamiseksi. **Pysyvä toimenpide on pääsääntöisesti aina automaattinen sammutuslaitteisto.** Toiminnanharjoittajan tulee aina arvioida toimenpiteiden riittävyys, soveltuvuus ja toteutustapa tapauskohtaisesti.

- **Toiminnassa käytettävät tilat**
 - o rakennuksen/tilojen soveltuvuus käyttötarkoitukseen; toimintojen siirto toisiin tiloihin
- **Palon havaitsemisen ja paikantamisen nopeuttaminen**
 - o palovaroittimien / paloilmaisimien lisääminen
 - o osoitteettomien/ryhmäkohtaisten paloilmoinnien uusiminen osoitteellisiksi
 - o paloilmoinnien/palovaroitinjärjestelmän näyttölaitteiden lisääminen ja/tai hälytyksensirrot esimerkiksi hoitajien mobiililaitteisiin
- **Henkilökunnan toimintavalmiuksien parantaminen**
 - o henkilökunnan määrän lisääminen
 - o henkilökunnan sijainti tiloissa
 - o eri yksiköiden/osastojen välisen tuen kehittäminen tai jaettujen resurssien hyödyntäminen (esimerkiksi eri yksiköiden yöhoitajien yhteistyön kehittäminen, henkilökuntavahvuuden lisääminen yhteisellä henkilöstöllä)
 - o korotettu alkusammutusvalmius (alkusammutuskoulutuksen tehostaminen)
 - o pelastusharjoitusten järjestäminen
- **Palon ja savun leviämisen hidastaminen**
 - o palo-osastojen jakaminen pienemmiksi
 - o automaattisen sammutuslaitteiston asentaminen
 - o Poistumismahdollisuuksien parantaminen
 - o toimintojen uudelleen sijoittelu rakennuksessa asukkaiden/potilaiden toimintakyvyn ja poistumismahdollisuuksien perusteella

MALLI

Esimerkki poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta

POISTUMISTURVALLISUUDEN TOTEUTTAMISSUUNNITELMA

Hoitokoti NN, Esimerkintie 1, KESKI-SUOMI

Toimenpide	Tavoiteaikataulu ja tilanne	kuvaus ja perustelut	vastuuhenkilö(t)
Yöaikana paikalla olevan henkilökunnan määrä lisätään kahteen vuodeosasto XX:llä	alkanut 1/2018	Nopeuttaa henkilökunnan suorittamia pelastamistoimenpiteitä	Osastonhoitaja
Hälytyksensiirto paloilmittimelta henkilökunnan hakulaitteisiin	3/2018 mennessä Työ tilattu XX:ltä 2.1.2018	Nopeuttaa palon havaitsemista ja pelastamistoimenpiteiden alkamista	Kiinteistöpäällikkö
Tiloihin asennetaan automaattinen sammutuslaitteisto	9/2019 Budjetoidaan vuodelle 2019, valmistelu aloitettu.	Estää olosuhteiden muodostumisen hengenvaaralliseksi ja lisää poistumiseen käytettävissä olevaa aikaa	Kiinteistöpäällikkö, Talouspäällikkö

Kuvaus tavasta, jolla toteuttamissuunnitelma on hyväksytty toiminnanharjoittajan (ja rakennuksen omistajan) päätöksenteossa. Esimerkiksi: *"Hyväksytty säätiön hallituksessa 4.1.2018"*

Päiväys / allekirjoitus / nimenselvennys